

[Ole Bjørn Kraft.]

civil eller militær. Der er meget delte meninger herom, jeg har heller ikke selv taget mit endelige standpunkt. Det var måske, når det kom til stykket, det bedste, at man åbnede mulighed for begge løsninger, således at man i hvert enkelt tilfælde kunne finde den bedst kvalificerede; men i mange tilfælde vil utvivlsomt en militær leder være at foretrække, selvom der også kan fremføres grunde til fordel for den civile løsning. Jeg tror ikke, det vil være af afgørende betydning, om man vælger det ene eller det andet. Det afgørende vil være, om forsvarsministeren og den ledelse, som ministeriet får, kan magte den opgave, der her forestår. Jeg tror, at spørgsmålet om en civil eller en militær leder af forsvarsministeriet bedst egner sig til forhandling i det kommende udvalg.

Også i andre henseender foreslås der jo betydningsfulde organisatoriske forbedringer, sammenlægninger, oprettelse af nye organer til løsning af de store opgaver, der forestår med hensyn til værnernes materielanskaffelser, bygning af kaserner og depoter, samt forsyninger i det hele taget. Her er et område, hvor man må slå ind på nye veje, som man gør det på så mange andre områder af denne lovgivning — og jeg peger her særlig på etableringen af det nøjest mulige samarbejde med den civile industri. Jeg håber, at vi under forhandlingerne i udvalget kan få en nærmere drøftelse og redegørelse for de problemer, som her rejser sig, og som vil være af meget afgørende betydning for vort forsvars hele effektivitet.

Ved lovforslaget foreslås derefter gennemført den længe forberedte og stærkt nødvendige oprettelse af enhedsflyvevåbnet. Allerede fra tiden efter beståttelsen har hærens flyvevåben og flådens flyvevåben samarbejdet. Nu skabes enhedsflyvevåbnet — den eneste naturlige og absolut påkrævede løsning af sagen. I det nye forsvar vil flyvevåbnet utvivlsomt blive, hvad man kunne kalde basisvåbnet. Hermed mener jeg ikke, at de andre værn er af mindre betydning, eller at der skal vies dem mindre opmærksomhed ved forsvarrets opbygning, men jeg mener, at flyvevåbnet så at sige er forudsætningen for, at de andre våben kan komme til at virke — den gamle opfattelse i mit parti. Så tidligt som i 1931 — i den betænkning, der blev afgivet af folketingsudvalget den 26. februar — gjorde vi disse synspunkter gældende, altså for en 19 år siden. Vi sagde heri, at en nyordning af vort forsvar måtte tilvejebringe en luftflåde, sidestillet med hær og flåde. Det hed i vor betænkning

— jeg beder om tilladelse til et citat, og måske senere endnu et enkelt citat —:

„Uden en stærk udvikling af vort flyvevæsen vil landet let kunne komme i den situation, at regeringens handlefrihed og uafhængighed vil blive krænket, uden at vi har midler til at forhindre det, og de øvrige forsvarsmidler derved sat ud af funktion.“

Den 9. april viste jo, hvor rigtig denne betragtning var. Vi sluttede vore bemærkninger på dette område med at sige,

„at en væsentlig forøgelse af de nuværende luftstridskræfter og etableringen af et markforsvar af København måtte betragtes som en nødvendig betingelse for, at landet overhovedet kan forsvares.“

Jeg har stadig denne anskuelse, og jeg er meget tilfreds med, at man i lovforslaget, som det nu foreligger, foreslår ved etableringen af enhedsluftvåbnet at skabe grundlaget for opbyggelsen af et luftvåben af en sådan styrke, at de farer og vanskeligheder, jeg her har peget på, ikke skal kunne gøre sig gældende på samme måde i fremtiden, som de har gjort det i fortiden.

Meget betydningsfuldt er forslaget om inddelingen af landet i regioner og marine-distrikter. Også dette betyder jo et brud med en tidligere tradition og militær betragtning. Det betyder måske på sin vis en tilbagevenden til ældre tiders forhold, nu fremkaldt af en moderne krigs særlige omstændigheder og virkemidler. Ordningen sigter imod at tilvejebringe en tilstand, hvor en fjende, uanset på hvilken måde han sætter sit angreb ind: over landegrænsen, fra søen eller fra luften, overalt vil møde øjeblikkelig modstand, en modstand, der har mulighed for at vokse fra time til time. Ledelsen af disse regioner må i fred efter min opfattelse alene have deres opmærksomhed og arbejdsindsats koncentreret om forberedelsen til at kunne løse deres opgave i krig, og jeg vil bede den højtærede forsvarsminister her i tinget bekræfte, hvad han allerede har sagt i 5 mands udvalget, at de ikke vil blive belastet med administrative opgaver, og at der vil blive givet dem betydelig selvstændighed ved udførelsen af deres hverv.

Gennem dette lovforslag tegner sig konturerne af Danmarks kommende forsvar. Hvad er nu formålet med dette forsvar? Vi får antagelig lejlighed til i en senere lovgivning at udforme dette mere konkret, men jeg vil gerne gøre nogle bemærkninger om det allerede i dag. Ja, formålet er jo som for ethvert forsvar: først og fremmest at bevare landet frit, at sikre vor selvbestemmelsesret